

Ministerstwo Spraw Wojskowych
(Sztab Generalny)
Wydział Organizacyjny
Ref.Pr.Obc.

Warszawa dn. 9. IX. 21 r.

8093 J₂

Q. 565/Pras.

Do

Adjutantury Generalnej

Referat Prasowy

Przesyła się przy niniejszym do wiadomości komuni-

katy Prasowe z Rygi z dn. 3 i 4 września b.r.

ADJUTANTURA GENERALNA	
NACZELNEGO WODZA	
L. GZ. <i>8093 J₂</i>	
Wpłynęło dn. <i>13. IX</i>	192 roku
Wyszło dn. _____	192 roku
Załączników _____	

L. Libelajt

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

KOMUNIKAT PRASOWY

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

z dn. 3. IX. 21 r.

R Y G A

Łotewskie ministerjum finansów zawarło z bolszewikami umowę na dostawę 50000 pud. zboża dla Rosji Sow. Pertraktacje trwają nadal. Łotewski wiceminister spraw zagranicznych Albat udzielił wywiadu prasie o niemiecko-łotewskim traktacie handlowym, którego projekt złożono obydwum radom do ratyfikacji. Projekt głosi: Traktat zawierają obydwa państwa na 3 lata z prawem pięciomiesięcznego wypowiedzenia. Traktat nie porusza kwestji politycznych. Oba państwa zobowiązują się do ułatwienia wzajemnego handlu. Obywatele obydwu państw korzystają z praw obywateli własnych. Niemieckie towarzystwa akcyjne nie mogą zawierać swych filji na Łotwie, a organizować samodzielne przedsiębiorstwa. Obie strony zobowiązują się nie powoływać na służbę wojskową obywateli drugiego państwa. Podczas pertraktacji niemieccy delegaci orzekli, że wygodniej im mieć do czynienia z całym związkiem bałtyckim niżli tylko z Łotwą, ale w stosunku do Polski pozostaje ^w nawazie wyczekującym stanie. Niemcy zobowiązują się do udzielenia Łotwie towarów na kredyt na sumę 500 milionów marek niem. Kredyty dla poszczególnych firm za poręczeniem rządu łotewskiego mogą być udzielane na czas od 18 miesięcy do 10 lat. Traktat przewiduje także konwencję pocztowo-telegraficzną, kolejową, szkolną, konsularną i niektóre prawne. W zakończeniu Albat orzekł, że traktat daje dużo Łotwie i uważać należy za niewiarogodne - informacje prasy, jakoby umowa była korzystna tylko dla Niemców. Rząd łotewski wręczył nową notę rządowi sowieckiemu z żądaniem natychmiastowego oczyszczenia budynku poselstwa łotewskiego w Moskwie z urzędników bolszewickich i komendanta gmachu, którzy do dziś dnia mimo wielokrotnych protestów pozostają na swych stanowiskach. W nocy proponuje się także utworzenie łotewskich konsulatów w Rostowie i Charkowie. 28 i 29 sierpnia bawił w Rydze minister spraw zagranicznych Litwy kowieńskiej - Puryckis. Pobyt był utrzymywany w tajemnicy. Prawdopodobnie omawiana była sprawa

konwencji wojskowej. Kampanja przeciw-polska prasy łotewskiej w sporze polsko-litewskim przybiera coraz ostrzejszy charakter. Prasa wzywa rząd łotewski by także wyszedł ze stanowiska neutralności.

KOMUNIKAT PRASOWY

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

z dn. 4. IX. 21 r.

R Y G A

Na ostatnim posiedzeniu Sownarkomu Trocki żądał sowieckiej kontroli nad działalnością amerykańskiej administracji pomocy, ponieważ fakty takie zaszły na Węgrzech i dokładnie świadczą o głoszonej apolityczności przedsięwzięć tej organizacji. Na wczorajszym posiedzeniu Łotewskiego czerwonego krzyża przy rozpatrywaniu kwestji pomocy dla Rosji komitet przyszedł do wniosku, że bez gwarancji ze strony władz bolszewickich co do nietykalności personelu i majątku, okazanie pomocy jest niemożliwe. Postanowiono zażądać tych gwarancji od rządu bolszewickiego. Następne posiedzenie, na którym rozpatrywana będzie ta sprawa odbędzie się 8 b.m. "Prawda piotrogodzka" publikuje spis 60 osób rozstrzelanych na mocy wyroku czerezwyczajki za udział w spisku. W.C.I.K. postanowił zarządzić pobór w guberniach objętych głodem i nowobranców odesłać do oddziałów tyłowych i żywnościowych (prodarmiz) na Ukrainie. Według informacji specjalnej komisji W.C.I.K. położenie dzieci dzieci w Kirgiskich rejonach jest rozpaczliwe. Członkowie komisji sami znajdowali porzucone przez rodziców dzieci. Na posiedzeniu sownarkomu czytany był referat profesora Prigodina o stanie hodowli koni w Rosji Sow., według którego liczba koni za ostatnie 3 lata zmniejszyła się o 50%. Dla gospodarstw wiejskich według dzisiejszego stanu brak koni powoduje pozostawienie odłogiem 40% wszystkiej ziemi ornej Rosji Europejskiej. Półoficjalny organ "Brihwa Sena" podaje wiadomości o atakach polskiej prasy przeciwko Łotwie. Jednocześnie zwraca uwagę, że ataki te ukazały się w Polsce w chwili przyjazdu do Warszawy posła Kamienieckiego i szefa biura prasowego polskiego Cynarskiego. Z transportami litewskich uchodźców wracających z Sowdepji

na Litwę przez terytorjum łotewskie (Rzeczyca-Dynaburg) przybywa bardzo dużo polaków nie mogących się doczekać w Rosji polskich transportów. Uchodźcy ci wśród których się znajduje wielu pracowników świata naukowego wydzielani byli przez polski punkt w Dynaburgu z transportów litewskich i odsyłani do kraju. Obecnie łotewski urzędnik do spraw uchodźców zawiadomił konsulat polski w Dynaburgu, że na przyszłość nie będzie zezwalał na wydzielanie polskich obywateli z transportów litewskich co się też uskutecznia. Wszyscy ci obywatele są wywożeni na Litwę Kowieńską, gdzie muszą znosić szykany litwinów, a następnie przez Dynaburg odtransportowywani są z powrotem do Sowdepji. Rozpacz wśród tych nieszczęśliwych straszna, setki polaków uciekających z piekła bolszewickiego siłą zmuszane są do powrotu. Konsulat polski w Dynaburgu jest bezsilny. Jest to jeszcze jedna szykana łotewska w szeregu przesładowań. Przez Rygę przejechała dzisiaj wycieczka estońskich oficerów, wracająca z Polski. Na dworcu wycieczkę powitał attaché wojskowy polski ppułk. Jarociński ze swym zastępcą porucznikiem Klotzem. Oficerowie estońscy wyrazili zachwyt i głęboki podziw dla organizacji wojskowej polskiej i złożyli jeszcze raz podziękowanie za gościnne i pełne wrażeń przyjęcie, jakie ich spotkało w Polsce, wyrażając nadzieję, że przyczyni się ono wielce do zbliżenia obu armji. Miejscowy bolszewicki organ "Nowyj Put" występuje z ostrym artykułem przeciwko mianowaniu komisarzem międzynarodowej organizacji pomocy dla głodnych w Rosji Noulensa, który według organu już kiedyś korzystając z poselskiej nietykalności, jako poseł przy czasowym rządzie rosyjskim - organizował kontr-rewolucyjne ruchy, ukrywał szpiegów i na sumieniu którego leży wielka część win ~~xxxkxwawx~~ za krwawe owoce wojny społecznej. Giełda ryska: kursy w rublach łotewskich: dolar amerykański 368,100 marek niemieckich 420, 100 marek polskich 12,25. Tendencje zniżkowe na markę niemiecką i polską. Czarna giełda notuje marki polskie po 18. Duże obroty markami niemieckimi.